

A magyarok kétharmada nem vár jövedelemcsökkenést, de 1 millióan nem fogják tudni kifizetni a fűtésszámlát

Egyensúly Intézet közvélemény-kutatás a magyarországi szegénység mértékéről

Az [Egyensúly Intézet agytröszt](#) szegénységi trendeket vizsgáló első közvélemény-kutatása szerint a magyarok 5 százaléka jövedelemnövekedéssel, 26 százaléka csökkenéssel számol a következő 3 hónapra. A magyarok mintegy fele szinte minden fontosabb áruféleségből és szolgáltatásból kisebb mennyiséget tervez vásárolni, ugyanakkor a mindennapi megélhetéshez - és a függőségekhez (dohány, alkohol) - szorosan kötődő területeken a fogyasztás visszaesése arányaiban kisebb lesz. Jelenleg lakosság 12 százalékának nincs pénze az otthona fűtésére, és mindössze minden ötödik magyar rendelkezik annyi pénzzel, hogy nem okozna gondot egy 100.000 forintos rendkívüli kiadás kifizetése. Egy tipikus magyar háztartásnak – saját bevallása szerint – nettó 270 000 forintra van most szüksége a szűkös megélhetéshez.

A magyarok egynegyede pesszimista a jövedelmét illetően

Az Egyensúly Intézet 2022. novemberi felmérése szerint a magyar lakosság jövedelmi várakozásaira a visszafogott pesszimizmus jellemző: **a magyarok 26 százaléka várja azt, hogy csökkeni fog a bevétele a következő három hónapban**, 63 százalék nem vár változást, míg 5 százalék jövedelemnövekedéssel számol. 2022 év végén tehát a lakosság bő egynegyede várja azt, hogy csökkenni fog a keresete.

Minden második magyar kevesebbet fogyaszt a következő negyedévben

Bár a lakosság közel kétharmada nem vár bevételcsökkenést, ez nem jelenti azt, hogy a magyarok ne éreznék meg az utóbbi hónapok 20 százalékos feletti inflációját. Ez leginkább a fogyasztási szokások várható átrendeződésén látszik: **szinte minden fontosabb árucéleségből és szolgáltatásból a magyarok mintegy fele kisebb mennyiséget tervez vásárolni.**

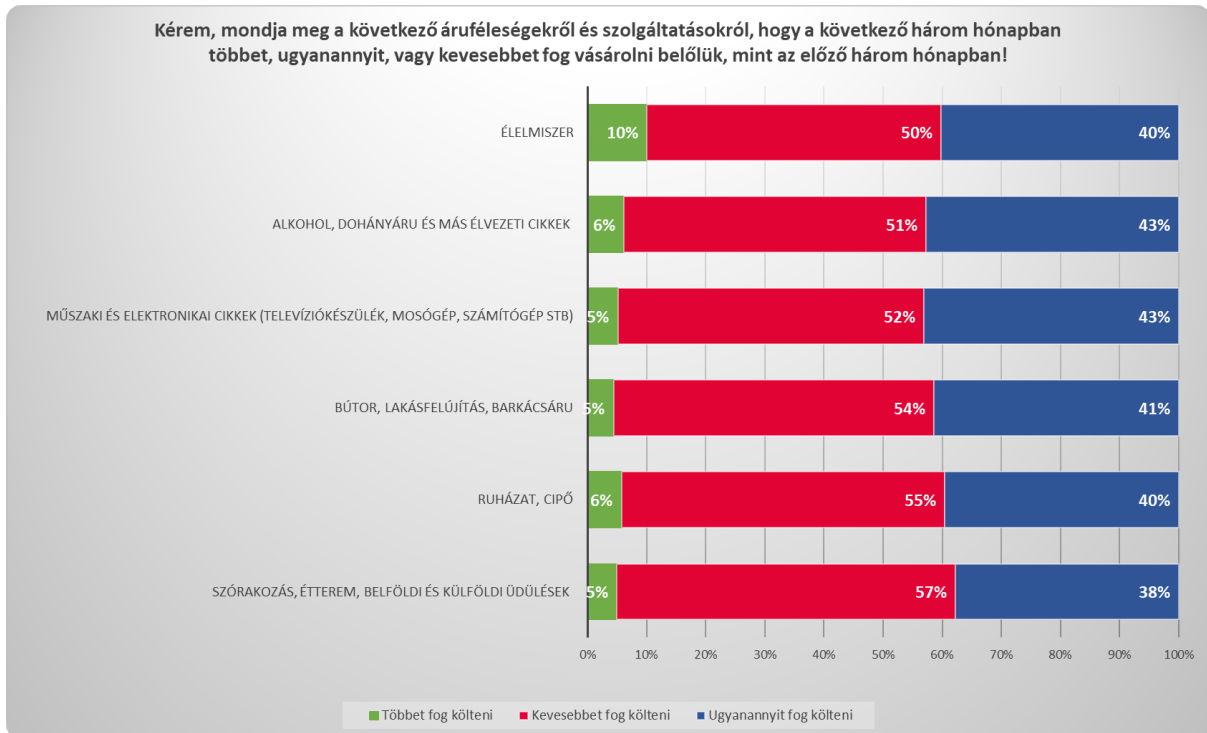
Az infláció fogyasztásátrendező hatása látszik azon, hogy

- a magyarok 57 százaléka a korábbinál kevesebbet tervez étterembe menni, belföldi vagy külföldi utazáson részt venni
- a magyarok 55 százaléka a korábbinál kevesebbet tervez ruházati cikkeket, cipőt vásárolni
- a magyarok 54 százaléka visszafogja a lakásfelújítással, bútorral, barkácsáruval kapcsolatos fogyasztásait.

A mindennapi megélhetéshez - és a függőségekhez (dohány, alkohol) - szorosan kötődő területeken azonban a fogyasztás visszaesése relatíve kisebb lesz. Az egészséggel, öngondoskodással kapcsolatos kiadások (gyógyszerek, egészségügy stb.) vonatkozásában a magyarok igyekeznek fenntartani a fogyasztásukat (49 százalékos ugyanannyit kíván fogyasztani). Emellett a **rezsivel, a közlekedéssel, a benzinnel¹, az autózással kapcsolatos kiadásokban, valamint az élelmiszer-vásárlásokban is kisebb fogyasztáscsökkenéssel számolhatunk, mint más szolgáltatáscsoportokban.**

A megkérdezettek mintegy 5 százaléka kifejezetten bevételnövekedést vár a következő hónapokban, és így minden áru- és szolgáltatáscsoportból többet tervez vásárolni ebben az időszakban.

¹ A kutatás még a benzin és egyéb ársapkák kivezetése előtt készült.

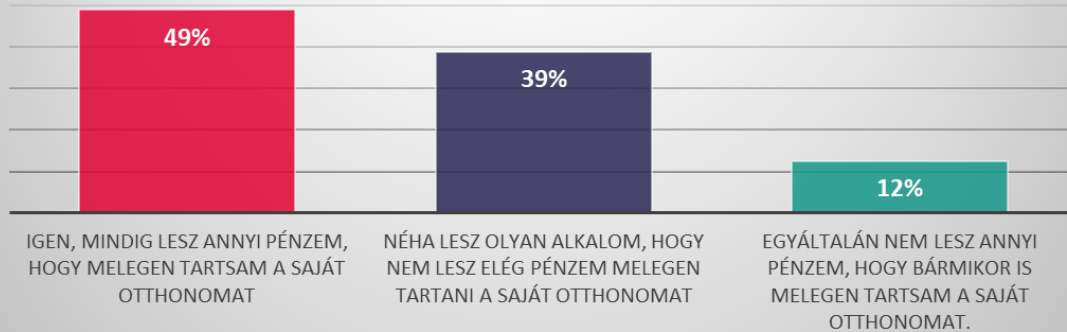
A lakosság felének nem okoz gondot a fűtésszámla

A megváltozó gazdasági helyzet azonban nemcsak a fogyasztási szokások átrendeződését, hanem **kifejezetten az elszegényedés veszélyét is magában hordozza.**

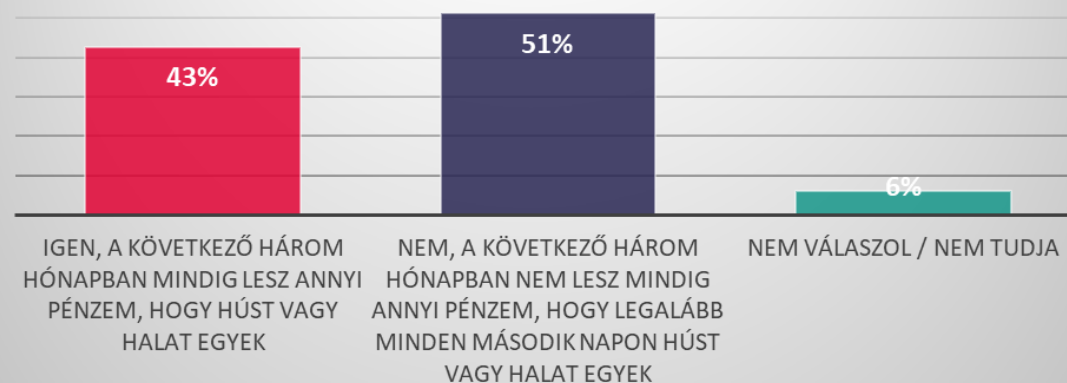
Az Egyensúly Intézet kutatásában a súlyos anyagi nélkülözés néhány fontos elemét is vizsgáltuk. Az adatokból kiderült, hogy bár a magyar lakosság 49 százalékának semmilyen gondot nem okoz a lakása fűtése és 43 százalék számára nincs anyagi akadálya, hogy rendszeresen húst vagy halat fogyasszon, **a magyarok 12 százalékának nincs annyi jövedelme, hogy fűtse a lakását, és 6 százalék nem rendelkezik annyi pénzzel, hogy legalább kétnaponta vegyen magának húst vagy halat.** További 39 százaléknak időről időre problémát okozhat a fűtésszámla kifizetése, 51 százalékuk pedig a hús vagy a hal megvásárlása.

Ön szerint a következő három hónapban lesz annyi pénze vagy nem lesz annyi pénze, hogy mindig melegen, azaz az otthoni teendőkhöz, alváshoz megfelelő hőmérsékleten tartsa a saját otthonát?

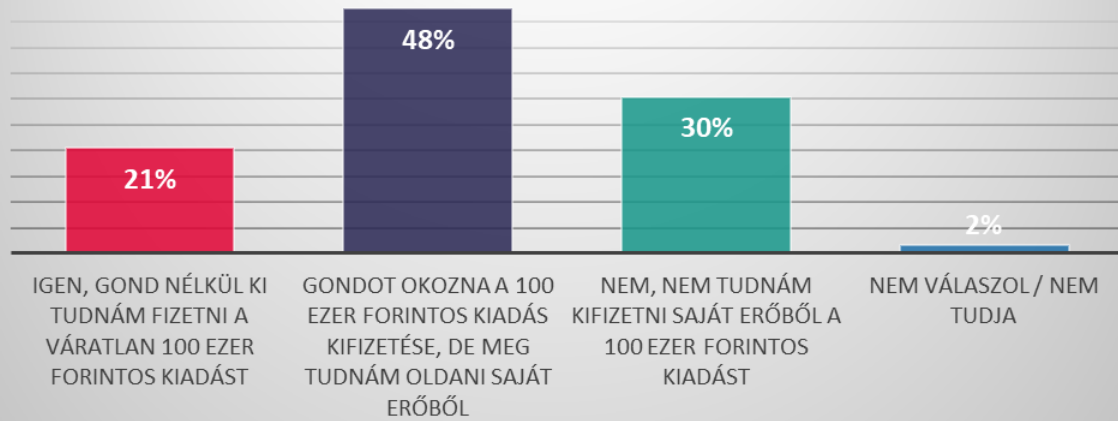

Ön szerint a következő három hónapban pénzügyileg megengedheti magának vagy nem engedheti meg magának, hogy legalább minden második napon húst vagy halat egyen?

A magyar emberek jelenlegi megtakarítási szintjéről árulkodik az, hogy **egy 100 000 forintos váratlan kiadást a magyarok mindössze egyötöde tudna gond nélkül kifizetni**. További 48 százalék számára már gondot okozna egy ekkora váratlan kiadás, de meg tudná oldani saját erőből. Ugyanakkor a lakosság közel egyharmada, 30 százaléka, nem rendelkezik 100 000 forintnyi megtakarítással, amelyből egy váratlan kiadást fedezni tudna.

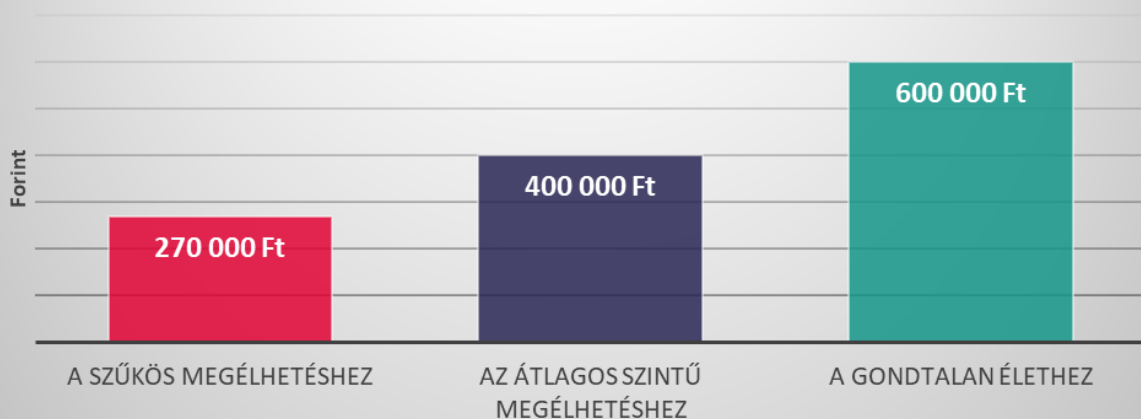
Ha holnap egy váratlan, de halaszthatatlan 100 ezer forintos kiadása lenne, akkor saját erőből ki tudná fizetni a 100 ezer forintot, vagy nem tudná kifizetni a 100 ezer forintot?

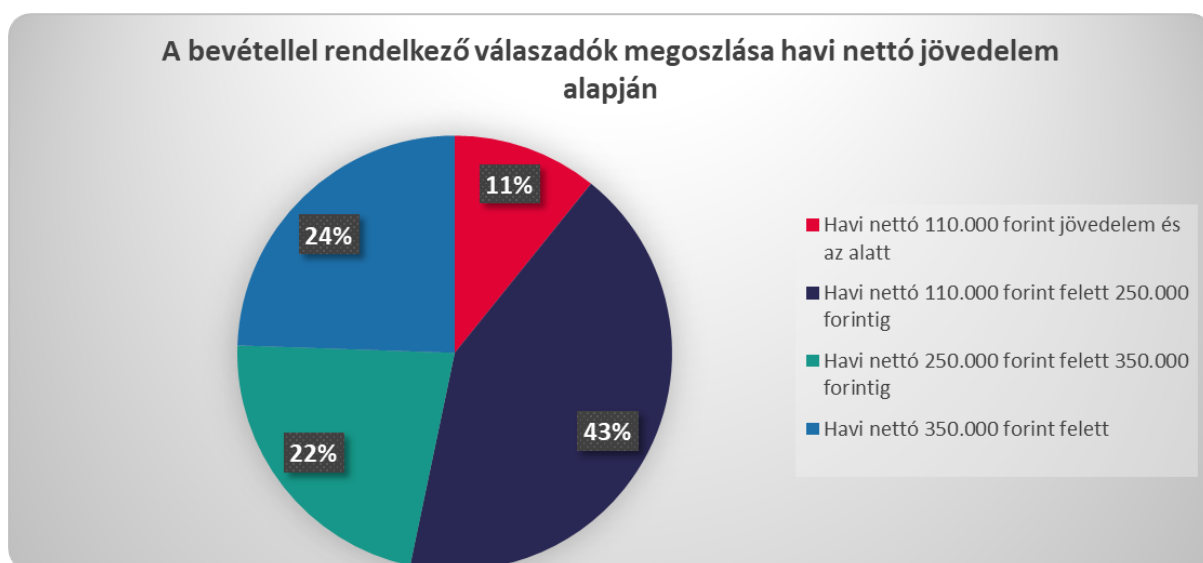
Családonként 600 ezer forint kell az gondtalan élethez

Az Egyensúly Intézet kutatása szerint a **tipikus (medián) magyar háztartásnak** – saját bevallása szerint – **nettó 270 000 forintra** lenne szüksége a **szűkös megélhetéshez**. Az **átlagosnak** gondolt élethez már kereken **nettó 400 000**, a **gondtalan megélhetéshez** pedig **nettó 600 000 forintra** lenne szükségük a magyaroknak háztartásonként.

Véleménye szerint egy Önhöz hasonló háztartás esetében mekkora összeg szükséges...
(a válaszok mediánértéke)

Ehhez képest – saját bevallásuk alapján – **a magyarok 11 százaléka havi nettó 110 000 forintnál kevesebbet keres személyenként.** Ez azt jelenti, hogy minden tizedik honfitársunk egyedül, házastársa vagy családi segítség nélkül nem rendelkezik a szűkös megélhetés minimumjövedelmi feltételeivel. További 43 százalék keres 110 000 és 250 000 forint között. Ők, amennyiben van másik kereső a háztartásukban, már eléri a szűkös megélhetés alsó küszöbét. A magyarok 22 százalékának havi nettó 250 000 és 350 000 forint közé esik a jövedelme – ez az ötöd közelíti az átlagos szintű megélhetéshez szükséges bevételi szintet. Végezetül **a havi nettó 350 000 forintot keresők aránya 24 százalék.** A gondtalan élethez szükséges háztartásonkénti havi nettó 600 000 forint bevétellel önállóan (azaz házastársi vagy családi segítség nélkül) a lakosság közel 5 százaléka rendelkezik.

Az Egyensúly Intézet következő, a szegénységgel és a fogyasztással kapcsolatos közvélemény-kutatása 2023. tavaszán fog megjelenni. Ennek segítségével már a lakosság jövedelmi változásainak első trendjei is láthatóvá válnak majd. **Az Egyensúly Intézet a magyarországi szegénység csökkentésére vonatkozó, 2021-ben megjelent szakpolitikai javaslatcsomagja [ide kattintva érhető el.](#)**

Az Egyensúly Intézet személyes, reprezentatív közvélemény-kutatásának adatfelvételi ideje: 2022. november 14–22. A megkérdezettek száma: 1000 fő. A megkérdezettek együttesen az ország 18 éves és annál idősebb lakosságát képviselik. A közvélemény-kutatás során kapott adatok legfeljebb plusz-mínusz 3,2 százalékkal térhetnek el attól, amit akkor kaptunk volna, ha minden választókorú személyt megkérdeztünk volna az országban. Az 1000 fő kiválasztása kétlépcsős rétegzett mintavétellel, a teljes véletlent biztosító módszerrel történik, vagyis minden felnőtt magyar állampolgárnak azonos esélye van a mintába kerülésre.

Az elmúlt 10 évben a magyar gazdaságra – a 2020-as COVID-évet leszámítva – folyamatos és jelentős gazdasági növekedés, valamint a reálbérek emelkedése volt jellemző. Mindezek következtében hazánkban minden elérhető statisztikai adat alapján csökkent a szegénység mértéke. Bár Magyarország továbbra is az Európai Unió legszegényebb tagállamai közé tartozik, az összességében pozitív trend miatt a hazai szegénységgel kapcsolatos, korábban gyakori módszertani és szakpolitikai viták megfogyatkoztak az utóbbi néhány évben. Az utóbbi hónapokban folyamatosan növekvő infláció, az energiaválság, a költségvetési kiigazítások, az uniós források befagyasztása, valamint a magyar gazdasági növekedés jövő évre várható stagnálása azonban nagy valószínűséggel megakasztja a korábbi javuló tendenciákat. Mindez a magyarországi szegénység újbóli növekedéséhez vezethet.

Annak érdekében, hogy a döntéshozók, az állami intézményrendszer, valamint a karitatív és civil szervezetek megfelelően és időben reagálhassanak a kialakuló helyzetre, a mainál naprakészebben és a jelenleginél pontosabban fel kell tudniuk mérni a probléma nagyságát, azaz az elszegényedés (vagy a szegénység csökkenésének) folyamatát, a magyarországi szegények arányát, a lakosság gazdasági várakozásait.

Az Egyensúly Intézet ehhez a feladathoz kíván hozzájárulni azzal, hogy 2022. novemberétől kezdve negyedévente a magyar lakosság egészét reprezentáló közvélemény-kutatásokat készít, amelyek segítségével a szegénység aktuális mértékét és a várható trendeket becsüli meg. Amíg a hivatalos statisztikai adatok sok hónappal vagy akár több mint egy évvel korábbi állapotot mutatnak be a hazai szegénység nagyságáról, addig az Egyensúly Intézet negyedéves jelentéseiben néhány héttel korábbi, friss felmérésekből dolgozik, így lehetővé téve a gyorsabb döntéshozói reakciókat, valamint az adott éven belüli javuló vagy romló trendek vizsgálatát. A bemutatott adatok ezért nem feltétlenül felelnek meg KSH szegénységi számításainak és a megkérdezettek pillanatnyi helyzetét, állapotát tükrözik.

A rendszeres kutatásban hét állandó kérdésen keresztül vizsgáljuk a lakosság gazdagodásának vagy szegényedésének trendjét:

1. Ön szerint a következő három hónapban emelkedni vagy csökkenni fog az ön háztartásának havi bevétele?
2. Kérem, mondja meg a következő áruféleségekről és szolgáltatásokról, hogy a következő három hónapban többet, ugyanannyit, vagy kevesebbet fog vásárolni belőlük, mint az előző három hónapban!
3. Ön szerint a következő három hónapban lesz annyi pénze vagy nem lesz annyi pénze, hogy mindig melegen, azaz az otthoni teendőkhöz, alváshoz megfelelő hőmérsékleten tartsa a saját otthonát?

4. Ön szerint a következő három hónapban pénzügyileg megengedheti magának vagy nem engedheti meg magának, hogy legalább minden második napon húst vagy halat egyen?
5. Ha holnap egy váratlan, de halaszthatatlan 100 ezer forintos kiadása lenne, akkor saját erőből ki tudná fizetni a 100 ezer forintot, vagy nem tudná kifizetni a 100 ezer forintot?
6. Mennyi az Ön nettó (amit kézhez kap) jövedelme (munkahelyi bére/nyugdíja)?
7. Véleménye szerint egy Önhöz hasonló háztartás esetében mekkora összeg szükséges:
 - a. A szűkös megélhetéshez?
 - b. Az átlagos szintű megélhetéshez?
 - c. A gondtalan élethez?